

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1878.

Första Kammaren.

N:o 5.

Lördagen den 2 Februari.

Kammaren sammanträdde kl. 12 middagen och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Justerades ett protokollsutdrag för den 31 och protokollen för den 25, 26 och 27 sistlidne Januari.

Herr Statsrådet Thyselius framträdde och öfverlemnade till Herr vice Talmannen Kongl. Maj:ts nedannämnda nådiga Propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o) angående pension å allmänna indragningsstaten för fyra regementskommissarier;

2:o) angående pension å allmänna indragningsstaten för Regementsläkaren J. M. Lemchens enka, Johanna Lovisa Söderström;

3:o) angående understöd åt en tillernad vetenskaplig expedition till Norra Ishafvet;

4:o) angående förändrad reglering af skjutsväsendet;

5:o) angående ändringar i nu gällande föreskrifter om stämplatd paper;

6:o) angående afsöndring af jord från åtskilliga kronans egendomar för särskilda ändamål; och

7:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter enkan Lovisa Maria Hellström.

Herr vice Talmannen emottog dessa Kongl. Propositioner med förklarande, att desamma skulle af Kammaren i grundlagsenlig ordning behandlas.

Företogs val af åtta ledamöter i Riksdagens Särskilda Utskott; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Abelin med 100 röster,
» Mannerskantz » 99 »

Herr Wijkander	med	99 röster,
» Anderson, F. A.	»	96 »
» Wærn	»	93 »
» Montgomery Cederhielm	»	68 »
Friherre af Ugglas, G.	»	55 »
» Hamilton, H. J.	»	48 »

Friherre af Ugglas begärde härefter ordet och yttrade: Herr vice Talman, mina Herrar! Det förtroende, som Första Kammaren behagat skänka mig genom att välja mig till ledamot af det Särskilda Utskottet, är för mig särdeles dyrbart, men då det är för mig ännu dyrbarare att, så vidt jag förstår, kunna motsvara ett sådant förtroende, anser jag mig af min pligt manad att afsäga mig detsamma. Hvilka åsigtter man än må ega om det blifvande resultatet af detta Utskotts arbeten, torde man dock böra vara öfverens derom, att hvar och en, som åtager sig ett sådant uppdrag som att vara ledamot deraf, måste kunna egna sin tid och sitt arbete odeladt deråt. Den plats, som jag för närvarande innehar, och från hvilken jag icke kan skilja mig, är af den beskaffenhet, att jag icke kan komma att egna mig odeladt åt Utskottets arbeten, och vid sådant förhållande tror jag det icke kunna anses rätt af mig att mottaga detta förtroende, något som Kammaren annars haft rätt att af mig fordra. I vår Medkammare inträffade för någon tid sedan ett någorlunda likartadt förhållande, då Kammaren i ett Utskott insatte en person, som af sin tjänst ansåg sig förhindrad att mottaga det honom lemnade uppdraget. Han anhöll om sitt entledigande och Kammaren biföll denna hans önskan. Jag anhåller, att Första Kammaren måtte bevilja mig samma bevis på vänskap.

Herr Hallenborg: Herr vice Talman, mina Herrar! Om det det hade varit under vanliga förhållanden, skulle jag visserligen icke velat till Kammaren framställa ett yrkande, som stode i strid med den önskan, som blifvit af Friherre af Ugglas uttalad; men såsom sakerna nu stå, måste jag öppet tillstå, att jag icke kan finna mig vid den af honom gjorda afsägelsen. De frågor, hvarför det Särskilda Utskottet blifvit tillsatt, innefatta i sig så många olika ämnen, att det fordras, att Utskottets behandling deraf blifver så uttömmande och fullständig som möjligt, och att därför Kammaren till ledamöter i detta Utskott utser personer, som, på samma gång de äro genomträngda af intresse för de viktiga frågorna, äfven ega förmåga och tid att egna sig deråt. Det skäl, som blifvit anfördt af Friherre af Ugglas, nemligen att han på grund af sin embetsställning icke kan åt Utskottets arbeten egna så mycken tid, som Kammaren kan hafva rätt att fordra, är visserligen mycket talande, men jag tror, att, om den ärade talaren vill varmt intressera sig för dessa frågor, han skall finna, att han kan åt desamma egna så mycken tid, att han motsvarar det förtroende, som Kammaren gifvit honom, och derfore bör kunna mottaga uppdraget.

Det är visserligen åberopadt ett exempel från Andra Kammaren, att en ledamot derstädes nyligen afsagt sig ett liknande uppdrag, hvilken afsägelse blef af Kammaren godkänd, men detta är dock icke ett fullt motsvarande fall. Det kan vara mycket lättare att få en annan

person i ett Ständigt Utskott än att få en lämplig ledamot i detta Särskilda Utskott. Det har inträffat förut här i denna Kammare att, då en representant för Södermanlands län, Herr Almqvist, anhöll att blifva från sin plats i Konstitutions-Utskottet befriad på grund af sitt embete, Kammaren likväl, med anledning af de deremot gjorda framställningar, vägrade att godkänna hans afsägelse och han fick stanna kvar. Jag anser att Friherre af Ugglas så väl fyller sin plats i det Särskilda Utskottet, att jag icke vet af hvem den bättre skulle kunna ersättas, och jag får därför anhålla att Kammaren behagade besluta att icke fästa afseende vid hans afsägelse.

Herr Wallenberg: Jag har många gånger sett Friherre af Ugglas underskatta sina egna krafter och att han vid detta tillfälle, då han blifvit öfverraskad af Kammarens val, afsagt sig det honom lemnade uppdrag, förundrar mig alls icke; men jag hemställer, huruvida icke det vore skäl att både Friherre af Ugglas och Kammaren toge saken i vidare öfvervägande, och anhåller därför, att den utaf Friherre af Ugglas gjorda framställning om befrielse från ifrågavarande uppdrag måtte varda bordlagd till nästa sammanträde.

Grefve af Ugglas: Uti den gjorda hemställan om bordläggning ber jag att få förena mig. Då friherre af Ugglas förklarande kom helt och hållet oväntadt för Kammarens ledamöter, torde det vara lämpligt att något mera tid erhålles för att betänka de skäl, som af honom anförts, under det å andra sidan Friherre af Ugglas sjelf under tiden kunde se till, huruvida icke han skulle kunna öfvervinna de svårigheter, som för honom framställt sig för emottagande af ifrågavarande uppdrag.

Herr von Ehrenheim: Då frågan blifvit begärd på bordet, afstår jag från ordet.

Herr vice Talmannen yttrade, att, då frågan om befrielse för Friherre af Ugglas från uppdraget att vara ledamot i Riksdagens Särskilda Utskott blifvit begärd på bordet, densamma kommer att derhvila.

Företogs val af fyra suppleanter i Riksdagens Särskilda Utskott: och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Lothigius	med 85 röster,
Grefve Spens	» 62 »
Herr Fock	» 56 »
Friherre Barnekow	» 54 »

Företogs val af fem ledamöter i Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 1; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Rappe	med 52 röster,
» von Strokirch	» 52 »
» Adelsköld	» 51 »
Friherre Klinckowström	» 51 »
Herr Anderson, F. A.	» 49 »

Företogs val af fem ledamöter i Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 2; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr von Braun	med 43 röster,
» Dahm	» 43 »
» Grafström	» 43 »
» Ribbing, S.	» 43 »
» Stråle	» 43 »

Företogs val af två suppleanter i Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 1; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Littorin	med 33 röster,
» Bengtsson	» 31 »

Företogs val af två suppleanter i Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 2; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Fogelmarck	med 26 röster,
» Wallenius	» 23 »

Föredrogos och bordlades de vid sammanträdet början aflemnade sju Kongl. Propositionerna.

Anmäldes och bordlades Bevillnings-Utskottets utlåtande N:o 1, angående öfverlemnande till annat Utskott af en utaf Herr H. L. Rydin inom Andra Kammaren väckt motion;

äfvensom Kanslideputerades memorial N:o 1, angående antagande af tjenstemän i Riksdagens kansli.

Ledighet från riksdagsgöromålen under tre veckors tid beviljades Herr *Wallenius* från den 4, Friherre *Ramel* från den 5 och Herr *Jöns Pehrsson* från den 6 i denna månad.

Justerades 3 protokollsutdrag; hvarefter Kammaren åtskildes kl. 2 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Måndagen den 4 Februari.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m. och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Justerades protokollet för den 28 sistlidne Januari.

Föredrogos och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts nedannämnde, den 2 i denna månad bordlagda nådiga Propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o) angående pension å allmänna indragningsstaten för fyra regementskommissarier;

2:o) angående pension å allmänna indragningsstaten för Regementsläkaren J. M. Lemchens enka, Johanna Lovisa Söderström;

3:o) angående understöd åt en tillernad vetenskaplig expedition till Norra Ishafvet;

4:o) angående afsöndring af jord från åtskilliga kronans egendommar för särskilda ändamål; och

5:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter enkan Lovisa Maria Hellström.

Föredrogs och hänvisades till Lag-Utskottet Kongl. Maj:ts den 2 i denna månad bordlagda nådiga Proposition, angående förändrad reglering af skjutsväsendet.

Föredrogs och hänvisades till Bevillnings-Utskottet Kongl. Maj:ts den 2 i denna månad bordlagda nådiga Proposition, angående ändringar i nu gällande föreskrifter om stämpladt papper.

Föredrogs men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Bevillnings-Utskottets den 2 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 1, angående öfverlemnande till annat Utskott af en utaf Herr H. L. Rydin inom Andra Kammaren väckt motion.

Föredrogs och bifölls Riksdagens Kanslideputerades den 2 i denna månad bordlagda memorial N:o 1, angående antagande af tjänstemän i Riksdagens kansli.

Föredrogs Friherre af *Ugglas'* den 2 i denna månad bordlagda anhållan om befrielse från uppdraget att vara ledamot i Riksdagens Särskilda Utskott.

Herr Hallenborg: Då jag vid sista sammanträdet gjorde framställning om, att Kammaren icke skulle bifalla Friherre af *Ugglas'* afsägelse från den plats såsom ledamot i det Särskilda Utskottet, hvar till han blifvit utsedd, så hoppades jag, att det så väl för honom som för Kammaren vore klart, att jag gjorde detta icke för att skaffa Friherre af *Ugglas* något obehag, utan derföre, att jag ansåg det icke vara rätt af Kammaren att beröfva det Särskilda Utskottet de krafter, som Friherre af *Ugglas* skulle kunna egna detsamma. Sedan dess hafva förhållandena ytterligare blifvit till fördel för min uppfattning förändrade, i det att det Särskilda Utskottet i dag enhälligt utsett Friherre af *Ugglas* till sin ordförande. Under sådana förhållanden anser jag mig böra, jemte det jag vidhåller mitt yrkande, hemställa till Friherre af *Ugglas*, om han icke, då han erhållit ett så stort prof på förtroende från så väl Kammarens som Utskottets sida, skulle finna lämpligt att återtaga sin afsägelse och derigenom bespara Kammaren obehaget att genom något, som skulle betyda en tvångsåtgärd, förmå honom att intaga en plats i Utskottet, som icke kan lika väl af någon annan fyllas.

Friherre af *Ugglas*: De betänkligheter, jag förliden lördag uttalade mot att åtaga mig det uppdrag, Kammaren då lemnade mig, kvarstå för mig i oförminskad kraft. Jag tror derföre, att Kammaren,

utan allt afseende på min person, bäst skulle gagnat saken, om den i mitt ställe till ledamot af Utskottet utsett en person, som haft tillfälle att mera odeladt egna sina krafter åt detta arbete än jag; ty, så länge jag befinner mig på den plats, som blifvit mig anvisad såsom öfverståthållare, ligger det icke inom möjlighetens gräns, att så skilja mig derifrån, att tid återstår för utskottsgöromål. Emellertid inser jag den pligt, som åligger en representant, att icke undandraga sig uppdrag, som blifva honom lemnade, men i ovisshet om, huru långt en enskild önskan må göra sig gällande mot Kammarens åsigt, ber jag endast att, i anledning af Herr Hallenborgs yttrande, få förklara, att jag öfverlemnar åt Kammaren att afgöra, huruvida Kammaren anser, att jag bör kvarstå i Utskottet eller icke.

Herr Wallenberg: Då jag föranledde bordläggningen vid sista sammanträdet, ber jag få nämna, att jag gjorde detta därför, att så väl Friherre af Ugglas, som Kammaren, skulle få tid att tänka på saken. Jag tror, att det tillfället blifvit å ömse sidor så begagnadt, att meningsskiljaktigheterna nu böra upphöra, och jag dömer härtill af Friherre af Ugglas' sista yttrande. Vilja Konungens embetsmän vara folkets representanter — hvaremot jag icke har någon erinran att göra — så får väl Konungens tjänst lemna dem tillfälle dertill, och det är verkligen mycket grannlaga af Kammaren, att den icke oftare begagnar sin rätt att taga sina ledamöters krafter i anspråk, utan så mycket som möjligt går de enskilda representanternas önsknningar till mötes. Men i detta fall tror jag, att Kammaren skulle handla illa emot en mycket viktig sak, om Kammaren icke vidhölle sitt beslut.

Grefve Hamilton: Om man i detta fall endast hade att följa sin egen önskan, så skulle jag otvifvelaktigt förena mig med dem, som vilja, äfven genom en votering, förmå Friherre af Ugglas att kvarstanna i Särskilda Utskottet. Jag säger detta icke därför, att jag anser honom ega alla de insigter och egenskaper, som i detta Utskott kunna vara behöfliga, men därför att jag tror honom ega dem åtminstone i samma mått som någon annan af Kammarens ledamöter och att han dessutom har många egenskaper, hvilka göra honom företrädesvis lämplig för den plats inom Utskottet, till hvilken jag af en föregående talare hört att han blifvit kallad. Här anser jag dock icke vara fråga om att göra, hvad man sjelf skulle önska, utan Kammarens pligt är att pröfva, huruvida de skäl, Friherre af Ugglas anført för en afsägelse, äro giltiga eller icke. För min del anser jag dem giltiga och jag tror icke att Kammaren handlar klokt, om den gör det svart för embetsmän i Kammaren, hvilkas upplysningar och råd kunna vara särdeles gagneliga i Kammaren, utan att likväl deras öfriga pligter i det allmänna behöfva åsidosättas, om de icke nödgas deltaga i Utskottsarbeten. På dessa skäl kommer jag att, derest frågan skall afgöras genom votering, rösta för bifall till Friherre af Ugglas' framställning.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, framstälde Herr vice Talmannen först proposition på bifall till Friherre af Ugglas' ifråga-

varande anhållan, hvarvid svarades många nej jemte åtskilliga ja, och sedermera proposition på afslag å samma anhållan, då svaren utföllo med många ja jemte åtskilliga nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Ledighet från riksdagsgöröromålen beviljades Herr *Ola Persson* under tre veckors tid från den 8 i denna månad.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.
